

Dit

Eur**pa**

Introduktion	3	Det indre marked	19
Dit Europa	3	Pro-argumenter	19
Den Danske Europabevægelse	3	Kontra-argumenter.....	19
EU's historie	4	Oplæg til diskussion	20
1945-1958: Aldrig mere krig! – begyndelsen på samarbejdet.....	4	En fælles asyl- og indvandringspolitik i EU?	21
1959-1972: Kold krig og økonomisk vækst.....	4	Pro-argumenter	21
1973-1985: EF udvides – Danmark kommer med	4	Kontra-argumenter.....	21
1986-1991: En periode med omvæltninger – Berlin-murens fald ..	5	Oplæg til diskussion	22
1992-2004: De fire friheder – og så blev der 25	5	EU kan lære dig verden at kende....	23
2005 – Forfatnings- og reformtraktat. Tidslinje for EU's traktater og medlemslande	6	Erasmus-programmet.....	23
	6	Leonardo da Vinci-programmet.....	23
EU's institutioner	7	Deltag i debatten:	
Europa-Parlamentet	7	Tips til læserbrevsskrivning	24
Rådet for Den Europæiske Union	8	Inden du går i gang	24
Europa-Kommissionen.....	9	Tips og tricks.....	24
EF-Domstolen	9		
Danmarks fire undtagelser	10	Produceret af	
Euro-forbeholdet	10	Den Danske Europabevægelse 2007	
Forsvarsforbeholdet.....	10	Bremerholm 6,4	
Det retlige forbehold	10	1069 København K	
Unionsborgerskabet	10	Telefon: 33 141 141	
Miljøpolitik i EU	11	E-mail: eubev@eubev.dk	
Pro-argumenter	11	Hjemmeside: www.eubev.dk	
Kontra-argumenter.....	11		
Oplæg til diskussion	12	Redaktion:	
Bekæmpelse af grænseover- skridende kriminalitet og terror	13	Rina Valeur Rasmussen, Sekretariatschef	
Pro-argumenter	13	Sebastian Lang-Jensen, Informationskonsulent	
Kontra-argumenter.....	13	Barbara Saitta, Praktikant	
Oplæg til diskussion	14		
EU og nabolandene	15		
Pro-argumenter	15		
Kontra-argumenter.....	15		
Oplæg til diskussion	16		
Fælles energipolitik i EU?	17	Tryk:	
Pro-argumenter	17	PrintNord, Hjørring	
Kontra-argumenter.....	17		
Oplæg til diskussion	18		

Introduktion

Dit Europa

EU har stor betydning for alle danskeres hverdag, men bliver ofte opfattet som noget fjernt og kedeligt. Ideen bag projekt *Dit Europa* er, at sætte fokus på fordele og ulemper ved det europæiske samarbejde generelt, at dykke ned i nogle udvalgte emner og at give flere en stemme i Europa-debatten. Projektet henvender sig især til ungdomsuddannelserne, men alle har mulighed for at være med via hjemmesiden og dette undervisningshæfte. På eubev.dk/projekt/dit_europa kan alle uanset alder, køn og politisk overbevisning deltage i debatten om vores fælles fremtid.

I perioden 17. – 21. september 2007 afholdes Europa-seminarer på fem gymnasier fordelt over hele Danmark. Målet er at give de unge noget viden om EU og nogle redskaber samt vise at der rent faktisk er nogen, der interesserer sig for deres mening. Vi vil bringe EU i øjenhøjde og vise, at EU ikke er abstrakt og fjernt, men har betydning for de flestes hverdag. Hvert seminar afsluttes med en paneldebat bestående af politikere fra forskellige partier og politiske niveauer samt en repræsentant for det lokale erhvervsliv. På den måde kan de unge få en fornemmelse af, hvordan politik og erhvervsliv spiller sammen både nationalt og internationalt.

I tilknytning til Europa-seminarerne afholdes en læserbrevskonkurrence. Det bedste læserbrev på hver skole præmieres med biografbilletter til gruppen og en plads i lokalavisen, mens det bedste af alle læserbreve kommer i Politiken. Holdet, der står bag det vindende læserbrev, vinder en tur til Bruxelles, hvor projektets resultater overrækkes til EU-kommissæren for kommunikation, Margot Wallström. Alle de

læserbreve, som eleverne skriver i løbet af ugen, vil også være at finde på eubev.dk/projekt/dit_europa.

Sammen med projektets resultater overrækkes også en video til Margot Wallström. I løbet af Europa-seminarerne, stiller vi de unge en række spørgsmål og klipper det sammen til en "Visionsvideo". Bidder af videoen vil løbende blive lagt på hjemmesiden, så alle kan følge med i, hvad der sker på turen og hvordan de unge mener, fremtidens EU skal formes.

Den Danske Europabevægelse

Den Danske Europabevægelse er en tværpolitisk, landsdækkende medlemsorganisation, der laver oplysningsarbejde om Europa. Vi har næsten 60 års erfaring med oplysningsarbejde og arrangerer eksempelvis debatter og udgiver publikationer om europæisk samarbejde.

Europabevægelsen mener, at et mere integreret demokratisk Europa er en god ide, og at samarbejdet mellem landene skal bygge på respekt for de enkelte landes nationale identitet og politiske traditioner. Vi mener også, at Danmark skal deltage aktivt i EU – uden forbehold. Læs mere om Europabevægelsens mange aktiviteter på: www.eubev.dk

EU's historie

EU har gennem 50 år udviklet sig til et politisk og økonomisk samarbejde mellem 27 europæiske lande. Et samarbejde, der omfatter en lang række områder, lige fra konkurrencelovgivning, transport- og miljø til terrorbekæmpelse. Gennem årene har samarbejdet udviklet sig såvel i dybden, dvs. at samarbejdet omfatter flere områder, og i bredden, dvs. at flere lande er kommet med. EU er i dag verdens mest omfattende politiske og økonomiske samarbejde mellem selvstændige stater.

1945-1958: Aldrig mere krig! – begyndelsen på samarbejdet

"Aldrig igen!" sagde lederne og befolkningerne i de europæiske lande, efter rædslerne i 2. Verdenskrig. For at sikre fred, stabilitet og økonomisk vækst opstod efter krigen idéer om et nært og forpligtende samarbejde mellem de tidligere krigsførende lande. Den 9. maj 1950 præsenterede Frankrigs udenrigsminister, Robert Schuman, et forslag om Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab – forløberen for det EU, vi kender i dag. Forslaget udsprang af et ønske om fælles kontrol med de industrier, som havde gjort det militære oprustningskapløb muligt før og under krigen. Via kontrol med de tunge industrier ville krig mellem landene blive umuligt. Seks europæiske lande; Frankrig, Italien, Vesttyskland og Benelux-landene (Holland, Belgien og Luxembourg) underskrev året efter Traktaten om Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab. Det blev startskuddet til en omfattende europæisk integrationsproces.

Rom-traktaten fra 1957 udvidede samarbejdet mellem Kul- og Stålfællesskabets medlemmer. Nye industriområder kom med i samarbejdet – f.eks. EURATOM-traktaten, der fastlagde, hvordan fredelig udnyttelse af atomenergi skulle sikres. Desuden

udvikledes "Det Europæiske Økonomiske Fællesskab" (EØF) eller "Fællesmarkedet", hvis mål var at sikre fri bevægelighed for varer, tjenesteydelser, personer og kapital. Toldafgifter mellem landene blev afskaffet og en fælles landbrugspolitik blev gennemført for at sikre et levedygtigt og produktivt europæisk landbrug.

1959-1972: Kold krig og økonomisk vækst

I denne periode var den kolde krig på sit højeste. Berlin-muren blev bygget, Cuba-krisen fandt sted og Vietnam-krigen rasede. Økonomisk var det en god periode for EF, hvor den internationale handel steg. Politisk var der dog nogle problemer i samarbejdet. Frankrigs præsident Charles de Gaulle udeblev i en periode fra møderne i protest mod, at EF på flere områder skulle gå fra enstemmighed til flertalsafgørelser.

I 1960 opstod et konkurrerende økonomisk fællesskab i Europa – EFTA (European Free Trade Association). Dette samarbejde var fokuseret på handel, men havde ikke de samme mål om politisk integration som EF. Indtil sit medlemskab af EF i 1973 var Danmark medlem af EFTA. På dette tidspunkt gik flere andre EFTA-lande med i EF og EFTA-samarbejdet består i dag kun af Norge, Schweiz, Island og Liechtenstein.

1973-1985: EF udvides – Danmark kommer med

Danmark, Irland og Storbritannien kom med i EF 1. januar 1973. Fællesskabet kom således op på ni medlemmer. De sidste højreorienterede diktaturer i Europa blev væltet med Salazar-regimets fald i Portugal i 1974 og general Francos død i Spanien i 1975. I 1981 blev Grækenland det tiende medlem af EF, og Spanien og Portugal fulgte fem år senere.

Perioden var præget af økonomisk tilbagegang. Sammenlutningen af olieproducerende lande (OPEC) valgte i 1973 at hæve priserne på olie drastisk. Den efterfølgende energikrise skabte økonomiske problemer i Europa såvel som andre steder i verden og det medførte stor arbejdsløshed. Gennem EU's regionalpolitik blev der derfor afsat store beløb til at skabe arbejdspladser, infrastruktur og udvikling i de fattigere områder. EF-landene begyndte et valutasamarbejde for at forhindre for store udsving mellem deres valutaer og for at øge samhandelen. I 1979 kunne EU-borgerne for første gang vælge Europa-Parlamentets medlemmer direkte. Parlamentet fik mere selvstændighed, men formelt set ikke mere indflydelse før i 1986.

1986-1991: En periode med omvæltninger – Berlin-murens fald

I 1986 blev den "Europæiske Fællesakt" underskrevet. Denne traktat dannede grundlag for et omfattende seksårigt program, der skulle få handelen til at flyde frit over EU's grænser, og for alvor skabe "det indre marked", som havde været planlagt siden Rom-traktaten i 1957. Samtidig fik det direkte valgte Europa-Parlament mere indflydelse. Den Europæiske Fællesakt trådte i kraft i Danmark 1. juli 1987. Berlin-murens fald den 9. november 1989 medførte store politiske omvæltninger; grænsen mellem Øst- og Vesttyskland blev åbnet for første gang i 28 år, og kort efter blev de to lande genforenet. Den kolde krig sang på sidste vers.

1992-2004: De fire friheder – og så blev der 25

Med kommunismens sammenbrud i Central- og Østeuropa kom europæerne tættere på hinanden. Et af fokusområderne i 1990'erne var ØMU'en – den økonomiske monetære union. Der blev skabt en fælles pengepolitik gennem Den Europæiske Centralbank og euroen blev indført som fælles mønt i elleve lande 1999. 1990'erne blev et årti, hvor flere nye traktater

så dagens lys, nemlig "Maastricht-traktaten" eller "Traktaten om Den Europæiske Union" i 1993, "Amsterdam-traktaten" i 1999 og Nice-traktaten i 2001.

Danmark stemte i første omgang nej til Maastricht-traktaten. Det førte gennem Edinburgh-aftalen til Danmarks fire undtagelser overfor euroen, unionsborgerskabet, den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik samt overstatsligt samarbejde om retslige og indre anliggender. Ved en folkeafstemning om afskaffelse af euro-undtagelsen i 2000 stemte 53,2 pct. nej (med en valgdeltagelse på 87,6 pct.).

Nye emner som miljøbeskyttelse og samarbejde om forsvar og sikkerhed, blev inkluderet i samarbejdet i denne periode. "Schengen"-aftalen (efter den lille landsby i Luxembourg hvor aftalen blev skrevet under) skulle gradvis gøre det muligt for folk at rejse uden at vise pas ved grænserne. Som følge af "krigen mod terror" efter 11. september 2001 begyndte EU-landene også at arbejde tættere sammen om at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet.

I 1995 fik EU tre nye medlemmer, Østrig, Finland og Sverige, og i 2004 blev hele ti lande fra Østeuropa medlemmer. Med 25 medlemmer og flere på vej mente mange, at tiden var inde til en ny traktat for Europa, som passede bedre til det nye og større EU. Det var en kompliceret sag for 25 lande at blive enige om, hvilken slags traktat det skulle være, og derfor blev der nedsat en forsamling med medlemmer fra alle EU-lande (konvent) til at finde en passende model.

Tidslinje for EU's traktater og medlemslande

1951	1957	1973	1981	1986	1993
Traktaten om det Europæiske Kul- og Stålfællesskab	Rom-traktaten			Den Europæiske Fællesakt	Maastricht-traktaten
Frankrig Vesttyskland Italien Holland Belgien Luxemburg		Danmark England Irland	Grækenland	Spanien Portugal	

2005 – Forfatnings- og reformtraktat

Konventet fremlagde en forfatningstraktat, som stats- og regeringscheferne godkendte i 2004. Med den skulle institutionerne tilpasses det udvidede EU og EU's udenrigspolitiske rolle styrkes. I juni 2005 blev den ny traktat nedstemt ved folkeafstemninger i Frankrig og Holland. Det gjorde endelig godkendelse umulig, da det kræves, at alle lande siger ja. EU havde efterfølgende en periode med tænkepause, hvor det blev overvejet, hvordan man skulle komme videre. Tænkepausen bragte dog ikke samarbejdet ud af fatningen, og i januar 2007 blev Rumænien og Bulgarien optaget i EU.

I 2007 blev EU's stats- og regeringsledere enige om at lave dele af forfatningstraktaten om til en reformtraktat, hvis skæbne stadig er uvis. Hovedformålet med traktaten er at sørge for, at EU's institutioner bliver gearet til, at der nu er 27 medlemmer. Et andet vigtigt mål er at skabe en ny post som EU's udenrigsminister. Desuden vil Europa-Parlamentet få mere indflydelse,

og de nationale parlamenter vil inddrages mere i EU's beslutninger. Hvis alt går efter planen vedtages reformtraktaten før Europa-Parlamentsvalget i 2009.

1995	1999	2000	2004	2005	2007
	Amsterdam-traktaten	Nice-traktaten		Forfatnings-traktaten nedstemmes	Forslag til reformtraktat
Østrig Finland Sverige			Cypern Estland Letland Litauen Malta Polen Slovakiet Slovenien Tjekkiet Ungarn		Bulgarien Rumænien

EU's institutioner

Især fire institutioner tegner EU-samarbejdet; Europa-Parlamentet, Rådet for den Europæiske Union, Europa-Kommissionen og EF-Domstolen. I dette afsnit er institutionernes opgaver beskrevet.

Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentets medlemmer vælges direkte af borgerne i EU. Forløberen for Europa-Parlamentet blev oprettet i 1952. I takt med befolkningernes krav om øget demokrati har institutionen fået mere og mere indflydelse. Medlemmerne af Europa-Parlamentet er siden 1979 blevet valgt direkte af de borgere, de repræsenterer. Valg finder sted hvert femte år, og der er p.t. 785 medlemmer (MEP'er) fra de 27 EU-lande. Knap en tredjedel af medlemmerne er kvinder, hvilket er omtrent det samme som i Folketinget. Det specielle ved Europa-Parlamentet er, at medlemmerne ikke sidder sammen i nationale delegationer, men i politiske grupper. Det vil sige, at

socialdemokraterne fra Danmark sidder sammen med socialdemokraterne fra alle de andre EU-lande og altså ikke sammen med de andre danskere.

Europa-Parlamentet har tre hoved-opgaver:

- 1. Vedtage europæiske love**, på de fleste områder i samarbejde med Ministerrådet. Da medlemmerne vælges direkte af borgerne, er det med til at garantere EU-loves demokratiske legitimitet.
- 2. Udøve demokratisk kontrol** med alle EU-institutioner, navnlig Europa-Kommissionen. Europa-Parlamentet skal godkende de indstillede kommissærer og kan afskedige hele Europa-Kommissionen.
- 3. Budgetmyndighed.** Europa-Parlamentet har indflydelse på størrelsen og prioriteringen af EU's midler. I sidste instans kan Europa-Parlamentet vedtage eller forkaste budgettet i sin helhed.

Europa-Parlamentets hovedsæde ligger i

Bruxelles, men 12 gange om året afholdes der møde i Strasbourg i Frankrig – det er det, der kaldes "rejse-cirkus".

Rådet for Den Europæiske Union

Rådet for Den Europæiske Union, eller bare Ministerrådet, er EU's vigtigste beslutningsorgan. Her repræsenteres hver medlemsstat, og Ministerrådet er således talerør for medlemsstaterne. De forskellige landes ministre mødes regelmæssigt for at drøfte de forskellige områder. Ministerrådet mødes derfor i forskellige sammensætninger alt efter, hvilke spørgsmål, der er på dagsordenen. Hvis der drøftes miljøspørgsmål, deltager alle medlemsstaternes miljøministre i mødet osv. Ministerrådet mødes i ni forskellige sammensætninger:

- Almindelige anliggender og eksterne forbindelser (EU's forbindelser med resten af verden)
- Økonomi og finans (ØKOFIN)
- Retlige og indre anliggender (RIA)
- Beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik
- Konkurrenceevne
- Transport, telekommunikation og energi
- Landbrug og fiskeri
- Miljø
- Uddannelse, ungdom og kultur

Ministerrådet har seks vigtige ansvarsområder:

1. **Vedtage europæiske love** – ofte sammen med Europa-Parlamentet.
2. **Samordne generelle økonomiske politikker** hos medlemsstaterne.
3. **Indgå internationale aftaler** mellem EU og andre stater og/eller internationale organisationer.
4. **Godkende EU's budget** sammen med Europa-Parlamentet.
5. **Udforme EU's Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik (FUSP)** på grundlag af de overordnede retningslinjer, som fastlægges af Det Europæiske Råd.

6. Koordinere samarbejdet på det retlige område.

Ansvarsområde 1-4 hører ind under "fællesskabsområdet". Det er områder, hvor medlemsstaterne har overladt initiativet til EU. Alle de ting, der vedtages inden for disse områder gælder dermed i hele EU og skal indføres i alle medlemsstaterne. Det er det, man forstår ved det "overstatslige samarbejde". De sidste to ansvarsområder er "mellemsstatslige" eller internationale områder. Her bliver landene enige om nogle målsætninger og tiltag, uden at det fører til egentlig lovgivning i medlemsstaterne. Sådan fungerer det også i andre internationale organisationer som NATO og FN.

Ministerrådet træffer beslutninger ved afstemning. Hvert land har et antal stemmer, afhængigt af, hvor stort landet er. Danmark har syv stemmer, mens de største lande har 29 stemmer. De mindre lande har mange stemmer i forhold til deres indbyggertal. For at vedtage et forslag skal der være et flertal af stemmer (der er i alt 345), der skal være et flertal af lande, der står bag stemmerne, og endelig skal de lande, der stemmer for forslaget udgøre et flertal af den samlede EU-befolkning.

Rådet for Den Europæiske Union må ikke forveksles med Det Europæiske Råd, hvor medlemsstaternes stats- og regeringschefer mødes med formanden for Europa-Kommissionen. Disse "topmøder" finder sted op til fire gange om året og handler om de overordnede EU-målsætninger.

Europa-Kommissionen

Europa-Kommissionen er EU's udøvende organ, hvilket betyder, at den står for den daglige drift af EU's politikker og programmer samt for anvendelsen af EU-midler. Europa-Kommissionen er uafhængig af de nationale regeringer, og skal repræsentere og varetage EU's samlede interesser. Den fremsætter forslag til nye EU-love, som den fremlægger for Europa-Parlamentet og Ministerrådet.

Kommissærerne indstilles af deres hjemlande og godkendes af Rådet og Europa-Parlamentet. Mange er tidligere ministre, men som medlemmer af Europa-Kommissionen er de forpligtet til at varetage hele EU's interesse og må ikke tage mod instrukser fra nationale regeringer. Europa-Kommissionen handler som en samlet enhed og er ansvarlig over for Europa-Parlamentet, som kan afskedige hele Europa-Kommissionen ved at vedtage et såkaldt mistillidsvotum. Individuelle medlemmer af Europa-Kommissionen skal træde tilbage, hvis formanden (p.t. José Manuel Barroso fra Portugal), anmoder om det, og de andre kommissærer er enige. Europa-Kommissionen er til stede ved alle Europa-Parlamentets møder, hvor den skal forklare og begrunde sine handlinger. Den besvarer også regelmæssigt skriftlige og mundtlige spørgsmål fra Europa-Parlamentets medlemmer.

Europa-Kommissionen beskæftiger næsten 25.000 EU-tjenestemænd, hvilket umiddelbart lyder som mange, men det er faktisk færre, end der er ansat i de fleste mellemstore kommunalforvaltninger i Europa. Europa-Kommissionens hovedsæde ligger i Bruxelles, men den har også kontorer i Luxembourg, repræsentationer i samtlige EU-lande og delegationer (ambassader) i næsten hele verden.

Europa-Kommissionen har fire hovedopgaver:

1. **Fremlægge forslag til lovgivning** for Europa-Parlamentet og Ministerrådet.
2. **Søgsmål om traktatbrud** – hvis en

medlemsstat ikke overholder sine forpligtelser i henhold til EU-traktaterne.

3. **Søgsmål om annullation** – annullering af "ulovlige" love, der ikke er vedtaget korrekt eller mangler retsgrundlag i traktaterne.
4. **Søgsmål om passivitet** – mod en EU-institution, der ikke har handlet, hvor den burde.

EF-Domstolen

De Europæiske Fællesskabers Domstol (EF-Domstolen) ligger i Luxembourg. EF-Domstolens opgave er at sørge for, at EU-retten fortolkes og anvendes på samme måde i alle EU-lande, så det sikres, at alle er lige for loven. EF-Domstolen holder f.eks. øje med, at de nationale domstole ikke træffer forskellige afgørelser om det samme EU-spørgsmål. EF-Domstolen sikrer også, at medlemsstaterne og EU-institutionerne opfylder deres forpligtelser overfor hinanden og overfor borgere og virksomheder i medlemslandene. Der blev i 1989 oprettet en "Ret i Første Instans" til at bistå EF-Domstolen med at klare det store antal sager, og dermed give borgerne en bedre retsbeskyttelse. EF-Domstolen og Retten i Første Instans har hver en præsident. Siden 2003 har Vassilios Skouris fra Grækenland været præsident for EF-Domstolen, og Bo Vesterdorf fra Danmark været præsident for Retten i Første Instans siden 1998.

De fire mest almindelige typer sager er:

1. **Anmodninger om præjudiciel afgørelse** – dvs. ensartet fortolkning af EU-lovene.
2. **Søgsmål om traktatbrud** – hvis en medlemsstat ikke overholder sine forpligtelser i henhold til EU-traktaterne.
3. **Søgsmål om annullation** – annullering af "ulovlige" love, der ikke er vedtaget korrekt eller mangler retsgrundlag i traktaterne.
4. **Søgsmål om passivitet** – mod en EU-institution, der ikke har handlet, hvor den burde.

Danmarks fire undtagelser

Den 2. juni 1992 stemte et lille flertal af den danske befolkning nej til Maastricht-traktaten. Efter mange forhandlinger mellem de danske politiske partier i tiden efter afstemningen, nåede man frem til det såkaldte "nationale kompromis". Det indebar, at Danmark gerne ville have fire undtagelser – også kaldet "forbehold" – fra EU-samarbejdet. Danmark fik december 1992 lov til at få disse fire undtagelser på et møde mellem EU's ledere i Edinburg. Den 18. maj 1993 stemte den danske befolkning ja til "Edinburg-aftalen", altså dansk deltagelse i det videre EU-samarbejde, men ikke på de områder, som undtagelserne omfatter. Det gælder 1) den fælles valuta; euroen, 2) fælles forsvarssamarbejde, 3) samarbejde om retlige og indre anliggender samt 4) unionsborgerskabet.

Euro-forbeholdet

Den danske undtagelse over for euro-samarbejdet, er det eneste forbehold, der siden 1993 har været til afstemning. Det skete d. 28. september 2000, hvor danskerne stemte nej til at afskaffe forbeholdet. Helt konkret betyder den danske undtagelse fra euro-samarbejdet, at vi stadig bruger kroner i Danmark, mens 13 andre europæiske lande bruger den fælles europæiske valuta euroen. Et af argumenterne mod dansk deltagelse i euroen var, at Danmark ville miste sin pengepolitiske selvstændighed, og at et vigtigt nationalt symbol ville gå tabt, hvis vi ikke længere havde den danske krone. Den danske valutakurs er dog bundet til euroen, og den danske rente følger helt samme udvikling som euroens. Danmark følger altså Den Europæiske Centralbanks beslutninger, men kan ikke være med til at træffe dem.

Forsvarsforbeholdet

Danmark deltager ikke i EU's militære

sikkerhedsopgaver. Den type militære aktioner, der er mest brug for i dag, er krisestyring. Det er opgaver af enten humanitær, fredsbevarende eller fredsskabende karakter, der af og til involverer brug af militære enheder. Siden 1999 har EU arbejdet på at opbygge kapacitet til denne type opgaver, som typisk foregår under FN-mandat og som primært finder sted EU's naboregioner. Den danske undtagelse fra det europæiske forsvarssamarbejde betyder, at Danmark hverken kan deltage i planlægningen eller udførelsen af disse opgaver, også selvom vi selv har stemt for, at der skal gøres en indsats i FN. I alt 15 gange har det danske forbehold afholdt Danmark fra at deltage i EU-operationer.

Det retlige forbehold

Danmark deltager ikke i EU's samarbejde om retlige og indre anliggender. Området omfatter alt fra fælles visumregler og fælles politik overfor flygtninge til fælles indsats mod grænseoverskridende kriminalitet, "trafficking" og terror. Området har været højt på dagsordenen idet EU's fri bevægelighed indadtil og fælles grænser udadtil medfører et behov for samarbejde mellem landenes retlige myndigheder. I takt med at EU's retlige samarbejde styrkes, øges de negative konsekvenser af det danske forbehold. Danmark må derfor prøve at koble sig på de tiltag EU sætter i gang og indgå sine egne aftaler.

Unionsborgerskabet

Unionsborgerskabet giver EU's borgere en række rettigheder og pligter. I 1997 blev det præciseret, at unionsborgerskabet ikke træder i stedet for det nationale borgerskab og undtagelsen om det europæiske unionsborgerskab giver derfor ikke længere nogen mening. Det kan dog kun afskaffes via en folkeafstemning.

Miljøpolitik i EU

Beskyttelse af miljøet har været på den europæiske dagsorden siden 1970'erne. På trods heraf var det i mange år op til medlemsstaterne at udforme en miljøpolitik og lave love om miljøbeskyttelse. Op igennem 1990'erne fik EU større indflydelse på området og en stor del af de europæiske landes miljølovgivning vedtages idag i EU. I disse år dominerer spørgsmålene om global opvarmning og CO₂-udslip både den europæiske og den internationale miljødagsorden. Ikke ret mange er uenige med eksperterne i, at der skal gøres noget ved den globale opvarmning, at regneskove over hele verden skal bevares, og at dyre- og planteliv skal beskyttes. Spørgsmålet er, hvad EU's rolle skal være i den sammenhæng? Kan de enkelte lande bedst selv opretholde høje miljø-standarde, eller er der behov for en fælleseuropæisk indsats? Eller burde man behandle miljøproblemer på globalt plan i stedet for regionalt? I det følgende kan du læse et par eksempler på argumenter for og imod en europæisk miljø-politik.

Pro-argumenter

1) Miljøproblemer respekterer ikke landegrænser

Verdens befolkning stiger og med det, belastningen af miljøet. Isen ved polerne smelter som følge af den globale opvarmning og medfører oversvømmelser. Dyr udryddes verden over, vi udsættes for skadelige kemikalier i emballage, mad, vand og plasticprodukter og store naturområder ødelægges af olie- eller kemikalieudslip. Fælles for disse miljøproblemer er, at de ikke respekterer de nationale grænser, som vi har tegnet rundt om os selv i forsøget på at skelne dit fra mit. Miljøproblemerne er fælles og de kræver koordinerede overnationale løsninger. Det gør EU helt uundværligt i

denne sammenhæng.

2) EU sikrer fælles rammeaftaler

EU kan gennem sine juridisk bindende aftaler sikre, at de fælles miljøstandarder, som er i alles interesse, overholdes. Uden EU som europæisk "vagthund", ville miljøspørgsmål skulle aftales mellem landene enkeltvis. Den slags mellemstatslige aftaler har verden set mange af i dette århundrede, og resultatet er ofte laveste fællesnævner, fordi landene ikke ønsker at svække deres konkurrenceevne overfor andre lande.

3) EU hæver miljøstandarden i nye EU-lande

EU har været med til at hæve miljøstandarderne ganske betydeligt i de nye EU-lande i Øst- og Centraleuropa. Landene har været nødt til at stramme deres miljølovgivninger for at leve op til EU's krav, og EU har gennem fonde og miljøprojekter støttet tiltag som f.eks. vedvarende energi, miljøbeskyttelse, udvikling af miljøskånsom teknologi mv.

Kontra-argumenter

1) EU forringer de danske standarder

Mange af EU's medlemslande har ikke samme tradition for miljøpolitik som Danmark og de øvrige nordiske lande. Derfor vil EU sætte nogle lavere standarder end de, Danmark selv ville have sat, og EU er dermed med til at sænke miljøstandarder i Danmark. Hvis vi ikke var medlemmer af EU, kunne vi selv fastsætte de miljøstandarder, vi ville.

2) Der er ikke plads til miljøhensyn i EU

EU er en kapitalens organisation, der kun tjener erhvervslivets interesser. Miljøinteresser nedprioriteres eller overses konstant af EU's institutioner i forhold til erhvervslivets økonomiske interesser, der beskyttes af magtfulde lobbyorganisationer.

3) EU's indsats er ligegyldig – global indsats er nødvendig

Selvom EU kan binde medlemsstaterne til at følge visse aftaler, der skal skåne miljøet, er det ligegyldigt, hvis ikke lande som USA, Kina og Indien også følger trop og begynder at tænke miljøbevidst. Miljøforurening kender ingen grænser, så EU's tiltag vil ingen effekt have, hvis ikke disse lande binder sig til en aftale. Det har de desværre ikke gjort endnu.

Oplæg til diskussion

Her er et par spørgsmål, I kan bruge til en diskussion om miljøpolitik i EU. Brug gerne ovenstående pro- og kontraargumenter i diskussionen.

A) Klimadebatten

Selvom klimaforandringerne er alvorlige, er der mange andre emner, der skal prioriteres først, f.eks. bekæmpelse af Aids og fattigdom i Afrika. Nogle vil mene, at miljøforkæmpernes forudsigelser og påstande er overdrevne, og de midler der anvendes på miljøforbedringer skal prioriteres efter, hvor de gør mest gavn. Måske er hele debatten om klimaforandringerne et udslag af hysteri, hvor fremtrædende meningsdannere som Al Gore får lov til at promovere bøger og film? Derfor er det måske forkert af EU at prioritere emnet så højt?

B) Miljøgaranti og nitrit

De danske regler for nitrit i fødevarer er kommet under pres pga. af et EU-direktiv, der åbner mulighed for, at fødevarereproducenterne fra februar 2008 kan fordoble mængden af nitrit i visse levnedsmidler. Nitrit anvendes for at hæmme bakterievæksten i fødevarer, men kan samtidig føre til dannelse af kræftfremkaldende stoffer. Danmark ønsker at beholde sine lave grænser for nitrit i fødevarer og vil benytte sig af den såkaldte "miljøgaranti" for at opretholde sine egne

standarder. Til gengæld vil de højere danske standarder gøre det sværere for udenlandske varer at komme ind på det danske marked, mens danske varer godt kan blive solgt i udlandet. Er det retfærdigt?

Bonus-info: Hvad er miljøgarantien?

Miljøgarantien er populærnavnet for en bestemmelse i EF-traktaten, der under visse omstændigheder giver medlemslandene lov til at opretholde deres nationale regler, selv om der er vedtaget EU-harmoniseringsregler i det indre marked. Ifølge bestemmelsen kan et medlemsland indføre nye nationale regler baseret på nyt videnskabeligt grundlag, eller få beskyttelse af arbejdsmiljøet på grund af et problem, der er specifikt for den pågældende medlemsstat. Et medlemsland kan på baggrund af miljøgarantien meddele Europa-Kommissionen, at det ønsker at opretholde nationale regler på et område, eller at det vil indføre nye regler. Europa-Kommissionen skal undersøge om de nationale regler er et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem EU-landene, og om reglerne udgør en hindring for det indre markeds funktion. Europa-Kommissionen har seks måneder til at foretage denne undersøgelse og afgøre om de nationale særregler kan opretholdes under henvisning til miljøgarantien.

Læs mere om EU's miljøpolitik her:

Det europæiske miljøagenturs hjemmeside
local.da.eea.europa.eu

Miljøministeriets hjemmeside
mst.dk

Europa-Kommissionens hjemmeside
europa-kommissionen.dk

Bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet og terror

Selvom flere europæiske lande har lidt under terroraktioner helt tilbage til starten af 1970'erne, var politi-samarbejde på tværs af landegrænser i mange år ret begrænset. Med Maastricht-traktaten i 1992 blev retlige- og indre anliggender (RIA) – herunder politisamarbejde – en del af EU-samarbejdet. EU kunne dog stadig ikke bestemme noget, og det var stadig op til de enkelte medlemsstater at vedtage fælles målsætninger. Først med Amsterdam-traktaten i 1999, og vedtagelsen af det såkaldte Haag-program samme år, blev flere emner inden for retlige- og indre anliggender en del af det overnationale EU-samarbejde. Med reformtraktaten, der efter planen træder i kraft senest i 2009, bliver politi- og strafferetligt samarbejde også en del af det overnationale EU-samarbejde. Det betyder, at EU får en større rolle i kampen mod grænseoverskridende kriminalitet og terror. Men det betyder ikke, at EU kommer til at bestemme lov og orden i de enkelte lande. EU-indsatsen handler mest om at håndtere de fælles udfordringer, som et område uden grænsekontrol medfører. I det følgende kan du læse et par eksempler på argumenter for og imod en europæisk politik på området for retlige og indre anliggender.

Pro-argumenter

1) Terrorbekæmpelse kræver en stærkere fælles indsats

En effektiv indsats mod international terrorisme kræver et stærkere grænseoverskridende samarbejde i EU. Det er konklusionerne i en rapport fra maj 2006 udarbejdet af Dansk Institut for Internationale Studier. Det internationale politi-samarbejde, der findes i dag, består for det meste af bilaterale aftaler – dvs. aftaler mellem to lande. Derfor er indsatsen meget forskellig i de europæiske lande. I stedet burde man

lave aftaler via EU-systemet og dermed styrke den samlede indsats. Især angrebene i Madrid og London i 2004 og 2005 har vist, at der er et behov for en stærkere fælles EU-indsats mod terrorisme.

2) EU vil øge forskning i forebyggelse af terrorisme

EU intensiverer også kampen mod terrorisme på det videnskabelige område. Det vil skabe bedre forudsætninger for at bekæmpe terror. Europa-Kommissionen foreslog i august 2005, i lyset af terrorangrebene i Madrid og London, at øge den årlige bevilling til forskning i forebyggelse af terrorisme. Mens der i 2005 kun vil blive brugt 15 millioner euro på forskning inden for området, er det Europa-Kommissionens plan, at der fra 2007 skal afsættes 250 millioner euro til forskellige projekter.

3) Grænseoverskridende kriminalitet kræver grænseoverskridende handling

Det indre marked og den fri bevægelighed, kan gøre det nemmere for kriminelle grupper at operere på tværs af landegrænser. Det gælder f.eks. "trafficking" (illegal handel med prostituerede eller børn fra fattigere lande), menneskesmugling, narkosmugling mv. Det gør det nødvendigt, at politi- og anklagemyndigheder kan samarbejde effektivt i hele EU, og at de kan udveksle oplysninger om fingeraftryk, dna, osv.

Kontra-argumenter

1) EU's aftale med USA om udlevering af data om flypassagerer krænker privatlivets fred

En aftale indgået mellem Europa-Kommissionen og USA i maj 2004 om at udlevere oplysninger om flypassagerer til de amerikanske myndigheder strider mod

reglerne om databeskyttelse og krænker privatlivets fred. Aftalen er et eksempel på, at den enkelte borgers retssikkerhed bliver truet, når politi-samarbejde bliver overnationalt.

2) EU misbruger nødhjælp i krig mod terror

EU kan fratage nødhjælpen, hvis lande ikke opfylder EU's krav om terrorbekæmpelse. Derved kan man ramme forkerte grupper og bidrage til, at de enkelte lande ikke kommer ud af fattigdommen. Tværtimod fastholder man landet i en umulig økonomisk situation, og det vil gå ud over den almindelige befolkning, der intet har med terrorisme at gøre.

3) Kampen mod terror er en trussel mod foreningsfriheden og foreningslivet i Danmark

EU's indsats mod terror-grupper går ud over foreningslivet i de enkelte lande. Overvågning og kontrol vil kvæle foreningslivet i papirarbejde og resulterer i mistænkeliggørelse og utidig indblanding. Dette kan få konsekvenser for foreningsfriheden og retten til at organisere sig og vil cementere EU's glidebane, hvor en elite definerer, hvad der er skadelige, og hvad der er gode interesser. Det stopper på ingen måde de grupper, der vitterlig ønsker terror og udemokratiske metoder.

Oplæg til diskussion

Her er et par spørgsmål, I kan bruge til en diskussion om EU's indsats mod grænseoverskridende kriminalitet og terror. Brug gerne ovenstående pro- og kontraargumenter i diskussionen.

A) Søren Kam-sagen

Søren Kam var medlem af det danske nazist-parti under den tyske besættelse, og er tiltalt for mord begået i Danmark under 2. Verdenskrig. Han bor i dag i Tyskland, og Danmark har krævet ham udleveret, ved at

henvise til den europæiske arrestordre. Den kan EU's medlemslande bruge, når de vil have udleveret mistænkte i andre EU-lande. Tyskland mener, at sagen er forældet og har i første omgang afvist Danmarks anmodning. Skal EU tvinge Tyskland til at udlevere ham? Burde han være retsforfulgt i Tyskland?

B) Retssikkerhed eller styrket indsats?

Mange støtter EU's indsats i kampen mod handel med prostituerede kvinder fra fattige lande og opklaring af pædofili-ringe på tværs af de europæiske landegrænser, men er den fælles indsats til fare for den enkeltes rettigheder og for privatlivets fred? Og hvem skal definere disse rettigheder?

Bonusinfo: Europol

Europol er et politikoordineringscenter, der hjælper instanser for retshåndhævelse, hovedsagelig politi og toldvæsen, med at gennemføre grænseoverskridende efterforskningsarbejde. Dets tjenester sammenholder, analyserer og udveksler oplysninger om ulovlig narkotikahandel, stjålne køretøjer og menneskehandel samt ulovlige immigrationsnetværk, seksuel udnyttelse af kvinder, børnepornografi, falskneri, smugling af radioaktivt materiale, terrorisme, hvidvaskning af penge og falskmøntneri. Europolis nervecenter udgøres af en stor edb-database, som når den er fuldt operationel, vil gøre det lettere at spore og finde mistænkte kriminelle eller stjålen ejendom.

Læs mere om EU's politik for bekæmpelse af organiseret kriminalitet og terrorisme:

Rådet for den Europæiske Unions hjemmeside

consilium.europa.eu/

Europa-Kommissionens hjemmeside

www.europa-kommissionen.dk

Udenrigsministeriets hjemmeside

www.um.dk/da

EU og nabolandene

Da EU blev udvidet med ti nye lande i 2004, fik unionen nye nabolande. Flere af disse ligger i områder, der har været – eller stadig er – præget af konflikt og spændinger. Det gælder f.eks. lande i Mellemøsten og i det tidligere Sovjetunionen. For at undgå for skarpe linier og fjendskab mellem det nye udvidede EU og nabolandene, har EU lavet nogle aftaler med dem. Disse aftaler kaldes "Naboskabspolitikken" og omfatter både handelsaftaler, kulturelt samarbejde, forpligtelser i forhold til menneskerettigheder og demokrati, mv. Formålet er at knytte naboområderne tæt til EU, uden nødvendigvis at gøre dem til medlemmer. Følgende lande er med i EU's naboskabspolitik: Algeriet, Armenien, Azerbajjan, Hviderusland, Ægypten, Georgien, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Marokko, Moldova, De Palæstinensiske selvstyreområder, Syrien, Tunesien og Ukraine. I det følgende kan du læse et par eksempler på argumenter for og imod EU's naboskabspolitik.

Pro-argumenter

1) Naboskabspolitikken skaber fred og sikkerhed

Naboskabspolitikken øger stabiliteten og sikkerheden til gavn for alle parter. Næste skridt er, at de lande, der viser fremgang og vilje til at skabe sikkerhed, demokrati og stabilitet, vil blive belønnet økonomisk til at udvikle sig yderligere. Naboskabspolitikken er baseret på en gensidig forpligtelse til at arbejde for fælles værdier, herunder demokrati og menneskerettigheder. Det er især til gavn for befolkningerne i de lande, der indgår aftalerne, og er med til at sikre stabile regimer i Europas grænseområder.

2) Naboskabspolitikken skaber vækst og velstand i naboregionerne

Naboskabspolitikken omfatter økonomiske samarbejdsaftaler mellem EU og nabolandene på betingelse af politiske og økonomiske reformer. Det er med til at styrke handel og dermed økonomisk vækst i EU's naboregioner. Da nabolandene har meget forskellige traditioner og produktionsmønstre, tager aftalerne hensyn til de forskellige forhold.

3) Ikke kun et økonomisk samarbejde, men også et kulturelt

EU's naboskabspolitik har i høj grad også et menneskeligt ansigt. Borgerne i EU og nabolandene har mulighed for at indgå i et samspil med hinanden, lære mere om hinandens samfund og forstå hinandens kulturer bedre. Naboskabspolitikken er ikke kun et anliggende for embedsmænd og politikere. Uddannelsesudvekslinger er et centralt tema i naboskabspolitikken, fordi denne type udvekslinger bidrager til at bygge bro og komme fordomme til livs mellem forskellige kulturer.

Kontra-argumenter

1) Sikkerhedspolitik forklædt som naboskabspolitik

EU er kun ude på at sikre sine grænser udadtil og derfor tilbyder man frihandelsaftaler til nabolandene for at forhindre illegal indvandring og organiseret kriminalitet til EU-landene. Man udnytter landenes strategiske placering, men vil ikke tilbyde dem optagelse i EU. EU er ikke interesseret i at åbne sine markeder, men vil blot have landene til at patruljere deres grænser tilstrækkelig effektivt og sikre, at uroligheder og ustabilitet ikke spredt sig til EU.

2) Eksemplet Israel

Et af de lande som EU fører naboskabspolitik

med, er Israel, selvom landet har krænkede international lovgivning. I stedet for at afbryde forbindelserne til Israel, arbejder EU mod at styrke samarbejdet med Israel de kommende år. Dermed blæser EU på FN-resolutioner om, at Israel bør opgive sine bosættelser i de palæstinensiske områder, og er dermed med til at holde konflikten i Mellemøsten i gang.

3) Naboskabspolitikken skaber B-medlemmer

EU's naboskabspolitik er blot et udtryk for, at der er nogle lande, EU ikke ønsker som medlemmer. Samtidig er EU meget afhængig af både arbejdskraft, råvarer og handel med de omkringliggende lande. EU udnytter disse lande, men vil ikke tilbyde dem et rigtigt medlemskab. Dermed skaber EU en slags B-medlemmer i alle EU's nabo-områder.

Oplæg til diskussion

Her er et par spørgsmål, I kan bruge til en diskussion om EU's naboskabspolitik. Brug gerne ovenstående pro- og kontraargumenter i diskussionen.

A) Hvor går EU's grænser?

Naboskabspolitikken er den politik, EU fører med lande, der grænser op til EU, men som sandsynligvis ikke bliver medlemmer af EU. Men hvor går EU's grænser egentlig?

B) EU bestemmer, hvordan andre lande skal opføre sig

Naboskabspolitikken stiller en række krav til landene om politiske og økonomiske reformer osv. Dermed prøver EU at bestemme, hvordan landene rundt om Europa skal indrette sig og opføre sig. Er det i virkeligheden en ny form for imperialisme?

Bonus-info: Barcelona-processen

Barcelona-processen er den første aftale, EU iværksatte mellem Unionen og Middelhavsområdet. Processen er forløber til naboskabspolitikken. Formålet med erklæringen var at etablere et partnerskab med henblik på at gøre Middelhavsområdet til et område med fred, stabilitet og velfærd. Dette skulle ske gennem en styrkelse af den politiske og sikkerhedsmæssige dialog, igennem et økonomisk og finansielt partnerskab og et socialt, kulturelt og menneskeligt partnerskab. Da Barcelona-processen blev indledt i 1995, så mange med optimisme på mulighederne for at skabe fred og større samarbejde mellem staterne omkring det sydlige Middelhav. Barcelona-processen har imidlertid ikke været en ubetinget succes. De mest kritiske røster har kaldt processen "et ineffektivt og glorificeret handelssamarbejde", mens de mere positive har lagt vægt på, at den har skabt et forum for dialog mellem EU og de øvrige middelhavslande. Langt de fleste er dog enige om, at resultaterne ikke har stået mål med intentionerne.

Læs mere om EU's naboskabspolitik:

Dansk Institut for Internationale Studiers hjemmeside
diis.dk/sw3044.asp

EU-oplysningens hjemmeside
eu-oplysningen.dk/

Europa-Kommissionens hjemmeside
europa-kommissionen.dk

Fælles energipolitik i EU?

I løbet af 2006 – 2007 er energi igen blevet et af de højest prioriterede emner på den europæiske dagsorden. Størstedelen af EU-landenes energiforbrug dækkes af olie og gas, hvoraf halvdelen importeres fra lande udenfor EU. Fortsætter udviklingen uændret, vil EU i 2030 skulle importere 70 pct. af den gas og olie, der forbruges. Samtidig stiller global opvarmning og klimaforandringer krav om bæredygtig tankegang og udvikling af nye energiformer. Endelig risikerer Europa at blive meget afhængig af ustabile lande i det tidligere Sovjetunionen og i Mellemøsten. Energiforsyning et af de områder, hvor de enkelte medlemslande selv bestemmer. Et indre marked for energi er på vej, men kun delvist gennemført. Nogle mener, at sådan bør det blive ved med at være, mens andre mener, at vi kun kan løse fremtidens energimæssige udfordringer i fællesskab. I det følgende kan du læse et par eksempler på argumenter for og imod en fælles energipolitik i EU.

Pro-argumenter

1) EU går forrest i kampen mod global opvarmning

EU har fremlagt en meget ambitiøs energi- og klimaplan, der danner forbillede for den øvrige verden. EU-landene har bl.a. forpligtet sig til at nedsætte udledningen af CO₂ med min. 20 pct. i 2020. Hvis de øvrige dominerende CO₂-udledere, USA, Kina, Indien og Rusland vil være med, forestår EU at nedsætte udledningen med helt op til 30 pct. EU går dermed forrest i kampen mod global opvarmning.

2) EU er med til at udvikle nye og miljøvenlige energikilder

En anden målsætning i EU's energi- og klimaplan er, at 20 pct. af energiforsyningen i 2020 skal komme fra vedvarende

energikilder. Samtidig har EU afsat store midler til forskning og udvikling på bl.a. energiområdet. Dermed er EU med til at fremme en udvikling, der både er til gavn for miljøet og erhvervslivet.

3) EU sikrer sin uafhængighed af importeret energi

Ved at satse på vedvarende, bæredygtig energi, kan EU garantere forsynings-sikkerheden og gøre sig uafhængig af energi fra lande som f.eks. Rusland og lande i Mellemøsten. Hvis EU bliver for afhængige af disse lande, kan det få alvorlige konsekvenser, hvis de en dag vælger at lukke for gas- og olieforsyningen.

Kontra-argumenter

1) Ingen bindende aftaler

Kun få medlemslande, heriblandt Danmark, har gjort væsentlige fremskridt inden for vedvarende energi. Målsætningen om, at 20 pct. af energiforbruget i 2020 kommer fra vedvarende energi er ikke realistisk, da der ikke er fastsat præcise mål for de enkelte lande. EU har heller ikke vedtaget sanktioner, hvis landene ikke kan leve op til forpligtelserne.

2) Det er dyrt at omlægge energi-produktion

I dag er det generelt dyrere at bruge vedvarende energi end at bruge konventionelle energikilder. Det kræver store investeringer i energisektoren i de enkelte lande, hvis de skal leve op til målsætningerne. Det vil især gå ud over de nye EU-lande, der skal bruge mange ressourcer på at udvikle deres energisektorer, hvilket igen vil gøre det sværere for dem at klare sig i den globale konkurrence.

3) EU ikke tilstrækkelig

I 2030 vil EU forbruge under 10 pct. af verdens

energi. EU's målsætninger er ligegyldige og alt for dyre, hvis lande som USA, Kina, Indien og Rusland ikke følger trop. EU burde i stedet vente på resultatet af FN's klimakonference i 2009, og derefter definere sine målsætninger om energi og klima.

Oplæg til diskussion

Her er et par spørgsmål, I kan bruge til en diskussion om en fælles energipolitik i EU. Brug gerne ovenstående pro- og kontraargumenter i diskussionen.

1) Energiforsyning er et nationalt anliggende

Skal EU blande sig i, hvordan de enkelte medlemslande skal forsyne deres borgere med energi? Burde det ikke være et nationalt anliggende, hvor de enkelte lande selv kan satse på de energikilder, de synes er bedst? Og er det i orden, at udenlandske energifirmaer kan overtage energiforsyningen i andre lande?

2) Atomkraftværk – En del af løsningen på Europas energiproblemer?

Flertallet af EU-landene bruger kernekraft som en del af deres energiforsyning. Det er op til de enkelte lande, om de vil benytte sig af kernekraft eller ej. Kernekraft er på den ene side billig, effektiv og miljøvenlig energi. Samtidig er der en række risici forbundet med kernekraft, både i forbindelse med produktionen og i forbindelse med affaldet. Bør EU fremme eller begrænse brugen af kernekraft, eller slet ikke blande sig? Er der også militære og sikkerhedsmæssige overvejelser at gøre sig?

Bonusinfo: Hvad er Kyoto-protokollen?

Kyoto-protokollen blev vedtaget i december 1997 i den japanske by Kyoto. Målsætningen i Kyoto-protokollen er, at de industrialiserede lande skal reducere deres udslip af drivhusgasser med mindst 5 pct. i forhold til niveauet i 1990, beregnet som et gennemsnit over forpligtelsesperioden 2008-2012. Industrilandene har forskellige forpligtelser som fremgår af Kyoto-protokollen. Japan, USA og EU har for eksempel forpligtet sig til at reducere med henholdsvis 6 pct., 7 pct. og 8 pct. Aftalen omfatter de 6 drivhusgasser kuldioxid, metan, lattergas samt industrigasserne HFC'er, PFC'er og SF₆. Danmark underskrev protokollen sammen med de øvrige EU-lande i 1998, og i 2002 ratificerede (godkendte) Danmark og de øvrige EU-lande protokollen. Det vil sige at landene er juridisk bundet af protokollen. Dog har en af verdens største udledere af CO₂, USA, ikke ratificeret Kyoto-protokollen.

Læs mere om EU's energipolitik her:

Europa-Kommissionens hjemmeside
europa-kommissionen.dk

Europa-Parlamentets hjemmeside
europarl.europa.eu

EU-oplysningens hjemmeside
eu-oplysningen.dk/spsv/off/05/energi/

Det indre marked

Det indre marked er et af de helt centrale begreber i det europæiske samarbejde. Idéen med det indre marked var at gøre op med 1930'ernes politiske nationalisme og økonomiske protektionisme, hvor de enkelte lande beskyttede deres egne markeder og levede i konflikt med nabo-staterne. For at undgå nye krige var en af de helt grundlæggende målsætninger med EU, at bekæmpe national diskrimination af enhver art. Det gjorde man ved at fjerne hindringer for den frie bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital mellem EU's medlemslande. Det indre marked for varer blev etableret i 1993, og betyder, at virksomheder i hele EU kan sælge varer til forbrugere i hele EU. Det indre marked er afgørende for EU-landenes økonomiske udvikling, og har knyttet de europæiske lande tæt til hinanden. Samtidig stiller det indre marked krav til en række andre områder, der bliver berørt af den frie bevægelighed for varer. Det gælder f.eks. krav til fødevarer sikkerhed og forbrugerbeskyttelse, der ikke er helt ens i alle lande. Det fører igen til, at EU harmoniserer reglerne – dvs. gør reglerne ens – hvilket er noget, der kan vække stor debat. I det følgende kan du læse et par eksempler på argumenter for og imod EU's indre marked.

Pro-argumenter

1) Det indre marked skaber vækst og beskæftigelse

Det indre marked har i hele EU skabt 2,5 millioner nye job, siden det blev etableret i 1993. Det indre marked er desuden helt afgørende for de enkelte landes økonomi. I 2005 gik 70 pct. af Danmarks eksport til EU's indre marked. EU's udvidelser har forstærket de økonomiske fordele. Eksporten af danske landbrugsvarer til de ti nye EU-lande steg med knap 50 pct. fra 2004 til 2005, fra 1,5 mia. kr. til 2,3 mia. kr.

2) Fri konkurrence medfører lavere priser

Åbningen af de nationale markeder i EU har medført lavere priser på en række produkter. Det gælder f.eks. prisen på telefoni, hvor liberaliseringen af telemarkedet i hele EU har resulteret i større udvalg og billigere priser for forbrugerne. Det samme gælder priserne på flybilletter, der er faldet betydeligt på grund af det indre marked.

3) Det indre marked forbereder os på de globale udfordringer

Det indre marked er med til at forberede virksomheder i Europa på stigende konkurrence fra andre dele af verden; Kina, Indien, Rusland, Sydamerika mv. Samtidig tiltrækker det indre marked mange investeringer udefra. Det skyldes, at det er meget attraktivt for virksomheder fra lande uden for EU, at kunne producere og sælge varer på et marked med næsten en halv mia. forbrugere.

Kontra-argumenter

1) EU's indre marked fører til standardisering og dræber lokale specialiteter

EU's indre marked gavner kun de store producenter og fører til, at forbrugerne i hele Europa bliver mere og mere ens. Landenes og egnenes særpræg forsvinder således lidt efter lidt og undergraver de nationale kulturer, traditioner og varer.

2) Virksomheder rykker ud af de gamle EU-lande

For at klare sig i den globale konkurrence kan danske og europæiske virksomheder være tvunget til at flytte dele af deres produktion til lande, hvor lønningerne er lavere og arbejdsudbuddet større. Det skete bl.a. for flere franske virksomheder i årene efter EU's udvidelse, hvor mange arbejdere blev fyret.

3) Det indre marked medfører import af farlige produkter

Da et af formålene med det indre marked er at forebygge, at de enkelte lande beskytter deres egne markeder og producenter, vil EU straffe lande, der forhindrer import af varer, som lever op til EU's fælles standarder. Hvis et land står fast på højere standarder bliver det uvenner med alle de andre EU-lande og kan tvinges til at sænke standarderne. Dermed kan de enkelte lande blive tvunget til at indføre varer, som har lavere sundhedsmæssige standarder, end landet selv stiller til et givent produkt.

Oplæg til diskussion

Her er et par spørgsmål, I kan bruge til en diskussion om det indre marked. Brug gerne ovenstående pro- og kontraargumenter i diskussionen.

A) EU er selv protektionistisk

Selvom det indre marked er åbent for alle EU-lande, er det for lukket udadtil. Beskytter EU i virkeligheden sig selv og sine egne markeder ved at have toldmure overfor områder uden for EU – ikke mindst den 3. verden? Hvad kan løsningen på det være?

B) EU fratager de enkelte lande en selvstændig handelspolitik

Når de europæiske lande forhandler om global handel i WTO (World Trade Organisation) forhandler de ikke på egen hånd, men via EU. EU's handelskommisær repræsenterer dermed alle EU's medlemslande, da EU fungerer som et stort marked med fælles regler. Burde de enkelte EU-lande have lov til at forhandle på egen hånd?

Bonusinfo: Service-direktivet

EU arbejder på at udbygge det indre marked. Mens det i dag primært er varer, der kan bevæge sig frit, vil EU også liberalisere markedet for serviceydelser. Det betyder at borgere i EU-landene fremover vil kunne købe serviceydelser på tværs af landegrænser, som de i dag kan købe varer. Serviceydelser dækker over mange ting, fra byggeopgaver, over rengøring til advokatvirksomhed og tandlægebesøg - områder, som traditionelt har været udbudt nationalt. Handlen med serviceydelser udgør allerede i dag 70 pct. af EU-landenes økonomi, og der ligger dermed et stort potentiale for de europæiske virksomheder. Hvis markedet for serviceydelser liberaliseres som planlagt, vil det medføre store vækstmuligheder for de europæiske lande. Det er vigtigt for at Europa kan klare sig i den globale konkurrence.

Læs mere om det indre marked her:

EU-oplysningens hjemmeside
eu-oplysningen.dk/spsv/off/alle/103/

Netstedet Europas hjemmeside
europa.eu/pol/singl/index_da.htm

Udenrigsministeriets hjemmeside
um.dk/da

En fælles asyl- og indvandringspolitik i EU?

Flygtninge- og indvandringspolitik har meget forskellige forudsætninger i de enkelte EU-lande. I lande som Tyskland, Danmark og Holland opfordrede man i 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne de såkaldte gæstearbejdere til at slå sig ned og tage de ledige, men ofte dårligst betalte jobs i industrien. Efter oliekrisen i midten af 1970'erne lukkede landene for indvandringen, og der var skepsis over for ny indvandring af arbejdskraft, da de nye EU-lande kom til i 2004. Samtidig har de enkelte lande ført hver sin politik over for flygtninge, og der er meget forskellige regler for ophold og asyl. De seneste år har specielt de sydeuropæiske lande oplevet et stort indvandringspres fra det nordlige Afrika. Da der er fri bevægelighed mellem EU-landene betyder det, at folk der kommer til et EU-land kan tage videre til andre EU-lande. Derfor har EU siden 1990'erne forsøgt at formulere en fælles politik overfor flygtninge og indvandrere. Samtidig mener de sydeuropæiske lande, at de øvrige EU-lande bør hjælpe dem med de mange bådflygtninge fra det nordlige Afrika, da EU's ydre grænser er hele EU's problem. I det følgende kan du læse et par eksempler på argumenter for og imod en fælles EU-politik for immigration.

Pro-argumenter

1) Fælles EU-politik på området er nødvendig

Hver uge omkommer desperate mennesker i forsøget på at nå ind i det forjættede EU. Det er mennesker, der er flygtet fra fattigdom eller politisk forfølgelse eller som bare søger lykken i det velhavende Europa. Derfor er en fælles politik på indvandring- og asylområdet nødvendig. Lidt eller intet samarbejde fører blot til et "kapløb mod bunden" – hvor medlemslandene på skift strammer deres udlændingepolitik for at sikre, at udlændinge

søger til andre (EU)lande. Derfor er det i alle medlemslandenes interesse at indføre fælles minimumsstandarder.

2) EU har brug for indvandrere

Europa oplever den modsatte demografiske udvikling i forhold til f.eks. det afrikanske kontinent. I Europa stiger levealderen, men der fødes færre børn. Uden indvandring vil folketallet falde. I kombination med den tiltagende globalisering af arbejdsmarkedet betyder det, at vi allerede nu mangler arbejdskraft. Der er for få unge til at bære arbejds- og ældrebyrden i samfundet, hvorfor EU i høj grad har brug for den udenlandske arbejdskraft. Derfor skal indvandringspolitikken indrettes således, at den ikke forhindrer den nødvendige indvandring.

3) Grænsesamarbejde nødvendigt med et indre marked

Når der er fri bevægelighed for personer internt i EU, er det nødvendigt at have en fælles politik i forbindelse med kontrollen af EU's ydre grænser. Alle EU-landene må hjælpe de lande, der berøres mest af indvandring – også selvom de øvrige EU-lande ikke oplever samme pres. Det er nødvendigt for at opretholde stabiliteten i de berørte lande samt tilliden og opbakningen til den fri bevægelighed i EU.

Kontra-argumenter

1) Danmark bør ikke ligge under for EU's regler

En fælles asyl- og indvandringspolitik fratager de enkelte medlemslande muligheden for at føre en selvstændig politik. Dermed ligger landene under for de asylstandarder der vedtages i EU. De forskellige EU-lande har forskellige behov og muligheder på flygtningeområdet, hvilket en fælles EU-politik ikke tilgodeser.

2) Fælles problem – fælles politik?

Danmark har en af Europas strammeste asylpolitikker, hvorfor vi ikke oplever indvandringen som et særlig stort problem. Kun ca. 1500 mennesker fik asyl i Danmark i 2006 og derfor er det ikke retfærdigt, at vi i EU skal deles om den økonomiske byrde ved indvandring. Samtidig er det danske velfærdssystem meget anderledes end andre europæiske landes, hvilket gør, at den økonomiske byrde for Danmark er endnu større.

3) Fort Europa

EU's asyl- og indvandringspolitik vil skabe et "Fort Europa", der beskytter sig selv, som en velstående og politisk sammentømret union, som lukker sig for omverdenens fattigdomsproblemer. Grænseagenturet "Frontex" (se nedenfor) tjener kun dette formål.

Oplæg til diskussion

Her er et par spørgsmål, I kan bruge til en diskussion om en fælles asyl- og indvandringspolitik. Brug gerne ovenstående pro- og kontraargumenter i diskussionen.

A) Hjerneflugt – "brain drain"

Vi mangler arbejdskraft i Europa og der er masser af dygtige folk rundt omkring i verden, der kan afhjælpe problemet. Samtidig har mange afrikanske lande selv brug for uddannet arbejdskraft for at få gang i både demokratisering, økonomi og teknologi. På den anden side kan det være en styrke for de afrikanske højtuddannede at komme til et EU-land, hvor de kan tjene penge nok til at sende nogle tilbage til deres hjemland. Skal EU forhindre denne hjerneflugt eller er det en del af løsningen på problemerne?

B) Ingen stater vil lade flygtningene komme i land.

Flere hundrede flygtninge befandt sig i februar 2007, mange døde på et fartøj, der under

spansk overvågning lå opankret omkring 14 sømil fra Afrikas kyst. Flere af passagererne var syge og Røde Kors og Røde Halvmåne bragte mad og medicin til de omkring 400 flygtninge. De var fanget på havet, fordi hverken Spaniens eller Mauretaniens regering ville lade dem komme i land. Hvad skal EU gøre i sådan en situation?

Bonusinfo: Hvad er Frontex?

Frontex er EU's grænseagentur, og har til opgave at koordinere medlemsstaternes samarbejde om kontrollen af EU's ydre grænser. Det vil sige, at Frontex kun bistår medlemsstaterne med at koordinere deres samarbejde. Formålet med Frontex er at styrke sikkerheden ved EU's ydre grænser. Frontex' opgaver går bl.a. ud på at udarbejde risikoanalyser, hjælpe med uddannelse af nationale grænsevagter og med at koordinere fælles tilbagesendelser samt overvågning af relevant forskning på området.

Læs mere om EU's asyl- og indvandringspolitik her:

Europa-Kommissionens hjemmeside
ec.europa.eu/justice_home

FN's flygtningehøjkommissariats hjemmeside
unhcr.ch/

Euroasylum Portals hjemmeside
eurasylum.org

EU kan lære dig verden at kende

At rejse er at leve, sagde H.C. Andersen, og mon ikke de mange deltagere i EU's udvekslingsprogrammer vil give ham ret? Under alle omstændigheder er et ophold i udlandet udviklende både fagligt og personligt. EU-programmet *Livslang Læring* henvender sig til alle uddannelser; lige fra grundskole til voksenuddannelse. Så uanset om man er studerende ved universitetet, lærerstuderende, tilknyttet landbrugs- eller social- og sundhedsuddannelserne eller noget helt femte, er der mulighed for at komme på udveksling i et andet EU-land. I det følgende vil vi beskrive to af de udvekslingstyper, der eksisterer.

Erasmus-programmet

Erasmus, den store teolog og humanist fra 1500-tallet, har i to årtier lagt navn til et program, der gør det muligt for universitetsstuderende at studere i et andet land. Indtil videre har 1,5 millioner studerende fra 31 europæiske lande deltaget. De mest populære lande er Frankrig og Spanien.

Erasmus-programmet hører under Europa-Kommissionen og giver universitetsstuderende i EU muligheden for at studere og bo i et andet EU-land. Formålet med Erasmus-programmet er at fremme det tværnationale samarbejde på universitetsniveau for at styrke og forbedre uddannelsernes kvalitet. Erasmus støtter samarbejdet mellem universiteter i forskellige lande, øger mobiliteten i Europa og skaber fuld anerkendelse af studier og kvalifikationer, der er opnået i et andet EU-land.

Du kan også benytte dig af programmet. Stort set alle videregående uddannelser i Danmark har et såkaldt Erasmus-charter. Her kan du se hvilke universiteter den pågældende institution arbejder sammen med og dermed vælge hvilket land og hvilket universitet du gerne vil til. Som (udvekslings)studerende oplever man, hvordan det er at studere på et udenlandsk universitet,

men også hvordan det er at leve i en anden kultur i længere tid ad gangen, og at danne nye venskaber på tværs af landegrænser. Det er gratis at være en del af Erasmus-programmet og der er gode muligheder for at søge stipendiater og legater til formålet. Via Erasmus-programmet kan du også deltage i sprogkurser i det enkelte land inden skolestart, da undervisningen ofte foregår på landets eget sprog. Læs meget mere om dine muligheder for at deltage i Erasmus-programmet på dit fremtidige studies hjemmeside eller på http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/erasmus/erasmus_en.html

Leonardo da Vinci-programmet

Leonardo-programmet er opkaldt efter den store italienske opfinder, videnskabsmand og kunstner Leonardo da Vinci (1452-1519). Derfor forkortes programmet til tider til LdV.

Globaliseringen stiller store krav til unge menneskers mobilitet og evne til forandring. Uddannelser bliver internationaliserede, og din kommende arbejdsplads er rykket fra det nære til resten af Europa og verden. Der er mange unge mennesker, der sikrer sig nye kompetencer på udenlandske uddannelsesinstitutioner og praktiksteder samtidigt med, at de styrker deres indsigt i fremmede forhold.

LdV-programmets overordnede formål er at styrke kvalitet og nyskabelse i de erhvervsrettede uddannelser og give dem en europæisk dimension. Uanset om man vælger at rejse til udlandet i praktik eller som studerende er det en oplevelse, og ofte er det i mødet med den fremmede kultur, at man lærer at forstå sin egen bedre. Leonardo-programmet giver tilskud til fem typer aktiviteter: Praktik- og uddannelsesophold, nyudviklingsprojekter, vidensudviklingsprojekter, forberedende besøg og partnerskaber.

Deltag i debatten: Tips til læserbrevsskrivning

Der er mange muligheder for at deltage i debatten om EU's fremtid. Læserbreve er et godt redskab, da både almindelige borgere og politikere læser dem flittigt. I dette afsnit gennemgås nogle af de forhold, man bør være opmærksom på, når man vil skrive et læserbrev.

Inden du går i gang

Find ét emne – ikke to! Sigter du med spredehagl vil avisen bede dig om at forkorte læserbrevet eller i værste fald vil det slet ikke blive bragt i avisen.

Hvad er formålet med læserbrevet? Vil du forklare noget, påvirke nogen eller lancere en ny idé? Hvis formålet er at:

1. Forklare eller forsvare en holdning bør ordvalget være "blødt". Det kan f.eks. appellere til samarbejde og fremføre faktuelle fordele.

2. Påvirke eller ændre en holdning bør ordvalget være klart og sagligt, opremse ulemper ved andre løsninger og indeholde nogle stærke argumenter for ens egen holdning.

3. Inspirere eller skabe en holdning bør ordvalget være motiverende og stille spørgsmål til modtageren samt invitere til at tænke og diskutere videre.

Hvilket medie skal modtage dit indlæg?

Aviserne har forskellige regler – f.eks. krav til længden af læserbreve osv. Du bør ikke sende helt samme indlæg til flere aviser. Ret lidt i det, så du kan sende forskellige versioner. Skriv dit indlæg ud fra, om det læses af lokalkendte med indsigt i de lokale forhold, eller om det skal kunne forstås af personer i alle hjørner af landet. Forskellige medier henvender sig til forskellige mennesker.

Hvem henvender du dig til? Politikere, foreninger, enkelte private personer, som du er uenig med, eller noget helt fjerde? Det er en

god idé at målrette sit læserbrev til den eller de person(er), man ønsker at henvende sig til.

Opbygningen af et godt læserbrev

Læserbrevet skal indeholde:

1. En overskrift, der kort og fængende udtrykker budskabet – et "reklameskilt", der skal få læseren til at modtage hele dit budskab. Fang opmærksomheden og interessen med en kort men slagkraftig, passende, gerne lidt udfordrende overskrift.

2. En indledning, der præsenterer problemet og dit budskab. Underbyg den nysgerrighed overskriften har skabt, og giv yderligere næring til læserens spirende interesse.

3. Uddybende argumentation. Slå fast, hvorfor din holdning er som den er. Bygger din holdning på faktuelle argumenter, følelser, meninger eller andet?

4. En afrunding – gerne med en punchline. Hvad skal læseren efter din mening mene og gøre nu?

5. Kontaktoplysninger (navn, adresse, titel/uddannelse og evt. organisation)

Tips og tricks

Herunder finder du en række tips til, hvordan dit debatindlæg kan blive endnu bedre.

- Undgå at fylde dit læserbrev med tal. Du kan nemt tabe læserens interesse
- Skriv enkle, korte og klare sætninger – punktum er bedre end komma.
- Brug gerne eksempler som tydeligt illustrerer problematikken.
- Pas på med at gentage dig selv. Brug ikke samme ord/ mange gange, men find et synonym.
- Tag gerne ansvar for din mening ved at bruge "jeg", frem for "man".
- Hold i øvrigt altid indlægget i en ordentlig tone, så du undgår at støde nogen.
- Læs korrektur. Vent en time, og læs så indlægget igennem for dig selv.